

Практична робота 3. Ліцензування програмного забезпечення

Теоретичні відомості

Ліцензія на програмне забезпечення, також Ліцензія на використання програмного забезпечення – угода, яка надає право використовувати програмне забезпечення.

Ліцензія на програмне забезпечення є юридичним документом, укладеним у рамках цивільного договірної права, як у друкованому, так і у електронному вигляді, що регулює використання або поширення програмного забезпечення. Відповідно до законодавства про авторське право, все розроблене програмне забезпечення є захищеним авторським правом, стосовно як вихідного коду, так і об'єктного коду. Автор захищеного авторським правом програмного забезпечення може пожертвувати своє програмне забезпечення для публічного використання, в цьому випадку на цей продукт не поширюється авторське право і, як наслідок, він не може бути ліцензований.

Типова ліцензія на програмне забезпечення надає ліцензіату, як правило, кінцевому користувачу, дозвіл на використання одного або декількох копій програмного забезпечення таким чином, щоб таке використання не порушувало виняткові майнові та авторські права власника програмного забезпечення.

Така ліцензія визначає умови використання комп'ютерного програмного забезпечення (ПЗ). Ліцензія може надавати дозвіл робити з ним речі, які були б інакше заборонені законом про авторське право. Наприклад, ліцензія на використання програмного забезпечення може дати дозвіл робити копії програмного забезпечення. Власник авторського права може запропонувати ліцензію на використання ПЗ односторонньо, або як частину ліцензійної угоди на використання ПЗ з іншою стороною.

Види ліцензій на ПЗ

Приведений нижче перелік репрезентує основні типи ліцензій на програмне забезпечення, що використовуються у світі за класифікацією, наведеною на Інтернет-ресурсах неурядової некомерційної організації Open Software Foundation (Фундація Відкритого програмного забезпечення) з посиланням на Microsoft:

- Commercial (Комерційна) – Закрите, Власницьке або Пропріетарне ПЗ
- Trial Software – ПЗ, яке працює лише певний проміжок часу
- Non-Commercial Use – Для некомерційного використання
- Shareware – ПЗ, придбання якого не є обов'язковим
- Royalty-free binaries, «Freeware» Безкоштовне, без доступу до коду
- Royalty-free libraries – Безкоштовні програмні бібліотеки, без доступу до коду
- Open Source, BSD-Style – Відкрите, за ліцензією, запропованою розробниками BSD
- Open Source, Apache Style – Відкрите, за ліцензією, запропованою розробниками Apache
- Open Source, Linux/GNU style – Відкрите, за ліцензією, Linux та GNU

Збережені права	Суспільне надбання	Дозвільна ліцензія (напр. ліцензія BSD)	Ліцензії FOSS копілефт (напр. GPL)	Freeware/ Shareware/ Freemium	Власницька ліцензія	Комерційна таємниця
Авторське право	Ні	Так	Так	Так	Так	Very strict
Право на виконання	Так	Так	Так	Так	Так	Ні
Право на показ	Так	Так	Так	Так	Так	Ні

Право на копіювання	Так	Так	Так	можливо	Ні	Позови подаються власником проти порушення авторських прав
Право на модифікацію	Так	Так	Так	Ні	Ні	Ні
Право на поширення	Так	Так, під тією ж ліцензією	Так, під тією ж ліцензією	можливо	Ні	Ні
Право на субліцензування	Так	Так	Ні	Ні	Ні	Ні
Приклад	SQLite, ImageJ	Apache web server, ToyBox	Linux kernel, GIMP, OBS	Irfanview, Winamp, <i>League of Legends</i>	Windows, більшість комерційних відеоігор і їх DRM, Spotify, xSplit, TIDAL	Серверні хмарні застосунки та сервіси, банківське та програмне забезпечення для бізнесу.

Хід роботи

1. Ознайомитися з теоретичними матеріалами.
2. Які існують види ліцензій на програмне забезпечення?
3. Визначити до яких видів ліцензій відноситься наступне програмне забезпечення: Notepad++, Adobe Photoshop, Libre Office, Linux Ubuntu, Microsoft Office 365, Spotify, Red Dead Redemption, iOS, ОС Android, Microsoft Paint, Total Commander, Autodesk Tinkercad.